

IMIENINY JANA KOCHANOW- SKIEGO

SOBOTA 24 CZERWCA | 2023 MMXXIII | IMIENINY JANA KOCHANOWSKIEGO

PROGRAM

SCENA ZIELONA

11:15 *Klanczyk gra Zemstę*

Improwizowany spektakl teatralny

12:15 *Urodziny na Imieninach*

Z Józefem Henem, obchodzącym w tym roku setne urodziny, rozmawia Anna Romaniuk

13:15 *W teatrze wspomnień*

O hrabim Aleksandrze Fredrze opowiada Maciej Szeptycki, prapraprawnuk pisarza
Prowadzi Anna Karczewska

14:15 *Pisarze wystawieni*

O teatralnych i radiowych adaptacjach prozy rozmawiają Weronika Murek i Rafał Wojasiński
Prowadzi Dorota Gacek
(Program 2 Polskiego Radia)

15:15 *Po co ten Fredro?*

Rozmawiają Piotr Cieplak i Jarosław Gajewski
Prowadzi Jacek Kopciński

16:15 *Pod prąd epoki*

O postaci i nowym kanonie komedii Aleksandra Fredry opowiada Anna Kuligowska-Korzeniewska
Fragmenty *Trzy po trzy* czyta Olgierd Łukaszewicz
Prowadzi Monika Ochędowska

+

W scenie ze sztuki *Śluby panięskie, czyli Magnetyzm serca* występują Maria Kresa (Aniela) i Jędrzej Czerwonogrodzki (Gustaw), studenci III roku Wydziału Aktorskiego Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza

18:00 *Mecz poetycki z małpą i krokodylem*

Uczestniczą: Zofia Domalik, Katarzyna Figura, Urszula Grabowska, Ewa Kasprzyk, Patryk Szwichenberg, Paweł Tomaszewski, Wiktor Zborowski, Cezary Żak
Prowadzi Grzegorz Markowski

20:00 *Pieśń świętojańska o Sobótce*

Muzyka i wykonanie: Adam Bałdych – skrzypce, Hubert Zemler – perkusja, Agata Zubel – głos

21:30 *Dansing w ogrodzie*

Gra Mała Orkiestra Dancingowa

SCENA NIEBIESKA

11:00 *Ssaki, ptaki, teatralne draki z Teatrem Guliwer*

Rodzinne warsztaty z elementami teatru lalek
Prowadzą Tomasz Kowol i Honorata Zajączkowska

12:15 *Kwiateczki rwała, wianek gotowała*

Warsztaty plecienia sobótkowych wianków
Prowadzi Joanna Piekarska

13:30 *Zwierzyniec Olka Fredry, czyli tworzymy własne bajki muzyczne*

Warsztaty dźwiękowe z wykorzystaniem instrumentów świata
Prowadzi Asi Mina

15:00 *Quiz Literacki (z wieloma nagrodami)*

Prowadzą Maciej Marcisz i Anna Wysocka z Nowego Klubu Czytelniczego

16:30 *Slam poetycki (z nagrodą dla zwycięzcy)*

Prowadzi Monika Błaszczak

SCENA ŻÓŁTA

11:00 *Spotkanie z Aleksandrą Majdzińską, laureatką Nagrody Literackiej im. Marka Nowakowskiego*

Prowadzi Wojciech Chmielewski

12:00 *Marian Eile, czyli kto?*

O poczciwym cyniku z „Przekroju” opowiada Mariusz Urbanek
Prowadzi Jerzy Kisielewski

13:00 *Niezobowiązująca rozmowa o poczuciu humoru*

Rozmawiają Mariusz Czubaj i Grzegorz Markowski

14:00 *Dramatopisanie*

O wyzwaniach tworzenia z myślą o scenie rozmawiają Cezary Harasimowicz i Wojciech Tomczyk
Prowadzi Katarzyna Hągmajer-Kwiatek (Program 2 Polskiego Radia)

15:00 *Nie tylko o Fredrze*

O polskim duchu komediowym opowiada Olga Lipińska
Prowadzi Jan Bończa Szabłowski

16:00 *Z polskiego na polski*

O współczesnej *Odprawie posłów greckich* rozmawiają Antoni Libera i Paweł Stępień
Prowadzi Jakub Kukla
(Program 2 Polskiego Radia)

17:00 *Spotkanie z Zytą Rudzką, laureatką Nagrody Literackiej m.st. Warszawy w kategorii Proza*

Prowadzi Joanna Piechura

Warsztaty dla dzieci

STREFA WARSZTATOWA I

MAMINA (STOISKO NR 15)

11:00

W szkole emocji

Z serią *Nieustraszeni* wybierzemy się w podróż przez nasze emocje. Zbadamy kolory złości, radości smutku i wstydu. Sprawdzimy, jak balonowe gniotki i bajkowe skrzynki pomogą rozładować napięcie. Warsztaty poprowadzi Anna Musialik.

Dla dzieci w wieku 5–6 lat

WYDAWNICTWO FRAJDA
(STOISKO NR 16)

15:00

Zadziorny Myszonek i jego Mama

Warsztaty dla rodzin z dziećmi wokół fińskiej serii książek o Myszonku.

Dla dzieci w wieku 3–6 lat wraz z opiekunami

16:00

Małpa w kąpielu

Warsztaty dla rodzin z dziećmi wokół książki *Małpa w kąpielu* Aleksandra Fredry z ilustracjami Kasi Walentynowicz.

Dla dzieci w wieku 3–6 lat wraz z opiekunami

WYTWÓRNIA (STOISKO NR 17)

13:00

Zu dę daś?

...czyli warsztaty kreatywno-językowe.

Dla dzieci od 5 lat

12:00

Klub Edzio i przyjaciele

Zapraszamy czytelników i czytelniczki serii *Edzio i przyjaciele* na spotkanie z wiewiórką Edziem, puchaczem Jerzym, misiem Antonim i Cosiem.

Bez ograniczeń wiekowych

TU SIĘ CZYTA (STOISKO NR 13)

14:00

Ziemia i Ziemianie w raporcie kosmitów

Spotkanie z Ewą Solarz i Robertem Czajką, autorami książki *Ziemianie*, czyli raportu Międzyplanetarnej Ekspedycji Badawczej... przygotowanego z pomocą kosmitów. Nie tylko ludzie lubią liczby i statystyki, kosmici też!
Dla dzieci od 8 roku życia

POLSKA SEKCJA IBBY
(STOISKO NR 14)

12:00

Literacki kocyk

Stwórz zakładki do książek lub zilustruj wybrane historie! A może narysujesz własną opowieść? Zapraszamy też do wspólnego czytania. Zajęcia poprowadzi Marta Todys – przyjazna atmosfera gwarantowana!

Bez ograniczeń wiekowych

STREFA WARSZTATOWA II

CONVIO (STOISKO NR 18)

11:00

Ogród z przedziwnych nasion

Warsztaty plastyczne z Zuzanną Mroziową, tłumaczką książki Juliusa Kelerasa *17 niedokończonych historyjek*.

Dla dzieci w wieku 6–9 lat

12:00-12:45

O sześciopensówce, która...

Czytanie interaktywne i rozwijanie wyobraźni z Renatą Senktas, tłumaczką książki Louisa MacNeice'a *O sześciopensówce, która odturlała się od reszty*.

Dla dzieci w wieku 5–9 lat

KSIĘGARNIA KOREKTY
(STOISKO NR 19)

13:00 oraz 16:00

Zaprojektuj i przypnij

Warsztaty z projektowania przypinek do ulubionych książek.

Dla dzieci i dorosłych

ZAKAMARKI (STOISKO NR 20)

15:00

Buduj z Albertem!

Na wspólne czytanie książek i budowę helikoptera zapraszamy tych, którzy znają już pomysłowego Alberta Albertsona, jak i tych, którzy chcieliby go poznać.

Dla dzieci w wieku 4–6 lat

KOSMOS DLA DZIEWCZYNEK
(STOISKO NR 21)

12:00

Świadectwo z Kosmosu

Co znajdzie się na świadectwie, które wystawisz samej lub samemu sobie? Na spotkaniu z redakcją dwumiesięcznika „Kosmos dla Dziewczynek” możesz to zrobić. Przecież sam i sama znasz siebie najlepiej. Kosmiczne Świadectwo (z różowym paskiem) już na Ciebie czeka!

Dla dzieci w wieku 7–12 lat

WYDAWNICTWO DWIE SIOSTRY
(STOISKO NR 22)

11:00-17:00

Dwusiostrzane czytanki i literackie harce na trawie

Co godzinę nowe książkowe zabawy, a wśród nich rysowanie, skakanie, słuchanie opowieści i rodzinne lektury. Można też usiąść – na kocyku zmieszczą się wszyscy. Animatorzy czekają na Was przez cały dzień!

Bez ograniczeń wiekowych

WYDAWNICTWO JAGODA
(STOISKO NR 23)

14:00

Sztuka upcyklingu

Alicja Wejner i Jolanta Czarnecka, autorki książek *Tutaj mieszkam* i *W moim ogrodzie*, opowiedzą o ogrodach, ogródkach i ogródeczkach. Pokażą także, jak zrobić kwiaty i ozdoby z kolorowego plastiku i butelek PET.

Bez ograniczeń wiekowych

Ponadto w programie

23–25.06 Wokół pałacu i po ogrodzie

Oprowadzają Agnieszka Dyc (język angielski) i Jacek Karwat (język polski, ukraiński i polski język migowy)

TERMINY Czas trwania spaceru: 1 godzina

piątek 23 czerwca	sobota 24 czerwca	niedziela 25 czerwca
15:00 w języku polskim z tłumaczem polskiego języka migowego	11:00 w języku polskim 12:30 w języku polskim z tłumaczeniem na ukraiński 14:00 w języku polskim z tłumaczeniem na ukraiński	12:00 w języku polskim 13:30 w języku polskim z tłumaczeniem na ukraiński 15:00 w języku polskim z tłumaczeniem na ukraiński
16:30 w języku polskim	15:00 w języku angielskim 15:30 w języku polskim	16:00 w języku angielskim 16:30 w języku polskim
18:00 w języku polskim	17:00 w języku polskim	18:00 w języku polskim

Plac Krasińskich był niegdyś jednym z najważniejszych placów Warszawy – miejscem królewskich turniejów, przyjęć i maskarad. Przez wiele lat istniał tu pierwszy Teatr Narodowy, znajdowały się najważniejsze instytucje sądowe, był też świadkiem ważnych wydarzeń historycznych. Dzisiaj Plac Krasińskich przyciąga swą ciekawą i różnorodną zabudową, zarazem historyczną, jak i nowoczesną. Atrakcją placu są pomniki i instalacje artystyczne.

Pałac Krasińskich był i jest najpiękniejszym barokowym pałacem Stolicy. Dzieje budowli i jej fundatora Jana Dobrogosta Krasińskiego stanowią jeden z ciekawszych motywów historii miasta. Legenda rzymskiego przodka rodu Krasińskich z pałacowych elewacji przyciąga uwagę przechodniów i zachwyca pasjonatów. Jako Pałac Rzeczypospolitej był jednym z najważniejszych budynków rządowych epoki stanisławowskiej, jako świadek kataklizmów i triumfów zaś jest ściśle związany z historią Polski i Warszawy.

Ogród Krasińskich jest jednym z najstarszych i najbardziej lubianych warszawskich parków. Był miejscem królewskich festynów i uroczystości, zawsze przyciągał tłumy warszawiaków. Franciszek Szanior w XIX wieku upiększył go stawem i kaskadą, które zdobią ogród do dziś. Pełno tu artefaktów z różnych epok. Wśród alei starych drzew kryją się wspomnienia po luksusowym pasażu Simonsa, ulicy Stare Nalewki czy tajemniczym i owianym miejską legendą podziemnym bunkrze przeciwlotniczym z czasów II wojny światowej.

Wydarzenie odbywa się w ramach Festiwalu Polona i jest dofinansowane ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) 2014–2021, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i budżetu Państwa.

od 11:00

👉 Kiermasz książek

👉 Spotkania z autorami

W odwiedzinach u hrabiego Fredry

Rodzinną gra terenowa
/ rejestracja uczestników do godz. 16:00

od 14:00

W dziurach i szczelinach

Przyrodniczy spacer po Ogrodzie Krasińskich
Prowadzi pisarz i przyrodnik Michał Książek
/ warto przynieść lornetkę i lupę!

od 19:00

Saksofonowe przerwy muzyczne

Grają:
Jérôme Dejardin – saksofon altowy, Karol Mastalerz – saksofon tenorowy,
Kacper Puczek – saksofon barytonowy,
Oskar Rzążewski – saksofon sopranowy.

25.06

BN-owski edyton fredrowski

W niedzielę 25 czerwca w czytelniach Biblioteki Narodowej, od godz 11:00 zapraszamy na BN-owski edyton fredrowski. Zapraszamy wszystkich miłośników polona.pl i Wikipedii.

Podczas edytonu weźmiemy na warsztat hasła związane z Aleksandrem Fredrą. Uczestnicy dowiedzą się, jak samodzielnie edytować oraz ilustrować artykuły w Wikipedii. Przy okazji przyjrzymy się, jak zasoby polona.pl – obecnie jednej z największych bibliotek cyfrowych w Europie, wzbogacają zasoby największej internetowej encyklopedii. Wystarczy komputer – na miejscu udostępnimy kilkanaście bibliotecznych laptopów, ale warto przynieść własny. Konto na Polskiej Wikipedii będzie można założyć już w czasie edytonu.

Na uczestników będzie czekała pizza, a wszyscy chętni zostaną oprowadzeni po niedawno przebudowanych i zmodernizowanych czytelniach Biblioteki Narodowej.

Strefa Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 z wymianą książek

Przynieś przeczytaną książkę i wymień na nową w strefie Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0.

Miłośnikom czytania oferujemy wiele ciekawych tytułów, w tym nowości wydawnicze. Dla dzieci i młodzieży mamy również atrakcje: molowe koło fortuny i literackie aktywności przygotowane przez Fundację Powszechnego Czytania. Najmłodszy będą mieli okazję wylosować zakładki do książek z bohaterami miniseriale „Mole książkowe”, a także wygrać w konkursie kolorowe notesy. Dla spragnionych relaksu proponujemy chwilę wytchnienia z ulubioną lekturą na leżaku.

Zapraszamy
w godz. 11:00–18.00

Fredro ciągle żywy!

„Jedyny polski
dramatopisarz,
który zajmował się
życiem...”

Tadeusz Różewicz

Fredro, tak ponoć podobny do Moliera, często podziela na scenach polskich jego opłakaną dolę jako dostawca sztucznych nosów i sztucznych gestów, zniekształconych postaci i zniekształconej prawdy (...). W jego wielkim dziele widzi się przede wszystkim lamus starych konwencji teatralnych.

Jest tym „pocziwym” Fredrą, którego znamy z legend scenicznych i literackich. Przeważnie taki maluje się w naszej wyobraźni – wyrozumiały, łagodny, uśmiechnięty. Wystarczy sięgnąć do pierwszej książki, którą ma się pod ręką, aby się dowiedzieć, jaki to jest „rzewny”, „tkliwy”, „serdeczny”, ile ma w sobie „słoneczności i pogody”, jaka „od niego idzie rześka woń, jak od dojrzewającego łanu żyta”! Wszystko to składa się na obraz człowieka o wielkim sercu i wielkim talencie, ale nie zapominajmy, że od dawna już nazwą „pocziwy” obdarzamy ludzi, którzy nam nie imponują rozumem. Toteż w wielu studiach słychać ciche westchnienia, że to tylko „samouk”, że „brak mu filozofii”, że tak daleko mieszka od centrów życia umysłowego, „gdzieś na Podkarpaciu”. Pocziwy, ale...

Literatura polska nie zna jednak chyba satyry równie dotkliwej. Fredro nie zajmuje postawy, którąśmy przywykli obserwować u pisarzy uprawiających ten gatunek literacki. Nie uderza w ton gniewu, pogardy, oburzenia. Nie nakłada swoim postaciom masek deformujących ich twarze i nie zmienia proporcji świata. Co krok tylko stwarza sytuacje, które są prawdziwymi pułapkami. Obnażają ich i kompromitują w oczach widza, ale oni tego nie dostrzegają. Zachowują się tak, jakby byli ubrani z wielkim wykwinem, gdy są nago. Fredro zaś tak płacze wypadki, że na poddanych jego ironicznemu spojrzeniu nie zostaje suchej nitki (...).

Bohdan Korzeniewski

fragmenty posłowania *Komedii, tom 2,*
1817–1826

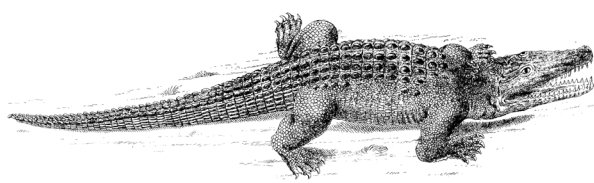
Trzy debiuty

Po raz pierwszy Aleksander Fredro rozpoczął działalność pisarską jeszcze przed wystąpieniem Mickiewicza i chociaż napisane zostały i ukazały się na scenach jego główne komedie – do lat zamknięcia nie sformułował się sąd, że oto ujawnił się najwybitniejszy komediopisarz polski. W tym jest paradoksalny akcent pierwszego debiutu Fredry.

Po raz drugi Fredro zadebiutował około roku 1855, raczej niedługo po tym roku. Tym razem zadebiutował tylko do własnej szuflady. Jego trzeci debiut dokonał się po śmierci. Nastąpił podówczas, kiedy twórca *Zemsty* nie tylko był uznaną wielkością pisarską, ale dla swojego obozu również sztandarową wielkością polityczną, w jednym i drugim względzie kawałem legendy sięgającej czasów napoleońskich. Ów trzeci debiut dokonał się na trzech głównych scenach polskich – Lwów, Kraków, Warszawa.

Kazimierz Wyka

fragmenty posłowania *Komedii, tom 3,*
1855–1868

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0

Czytanie ma tylko dobre strony!

Prawie trzy czwarte kobiet i połowa mężczyzn deklaruje, że lubi czytać, a wiele osób ma świadomość korzyści płynących z czytania. Z opublikowanego w kwietniu br. raportu Biblioteki Narodowej o stanie polskiego czytelnictwa wynika, że w naszym kraju po lekturę sięga 72 proc. badanych nastolatków, a 18 proc. młodzieży deklaruje przeczytanie siedmiu i więcej tytułów. Przynajmniej jedną książkę w minionym roku przeczytał co trzeci respondent badania. To wskaźnik daleki od oczekiwań i potrzeb społecznych. Aby czytanie było dla Polaków potrzebą rozwojową i atrakcyjnym sposobem spędzania czasu a biblioteki stały się lokalnymi centrami dostępu do kultury, wiedzy i rozrywki, pod egidą Ministerstwa Kultury realizowany jest Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 (NPRCz 2.0) na lata 2021–2025.

NPRCz 2.0 to jeden z największych programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, mający na celu upowszechnianie czytelnictwa oraz modernizację polskich bibliotek. W jego ramach ponad miliard złotych (60% – budżet państwa, 40% – wkład własny beneficjentów) przeznaczonych jest na różne formy wsparcia i promocji czytelnictwa w Polsce. W skład Programu wchodzi cztery priorytetowe obszary wsparcia, zarządzane przez Bibliotekę Narodową, Instytut Książki, Narodowe Centrum Kultury oraz Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Aktualna edycja Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0, wzbogaciła się o nowe działania, m.in.: konkurs dotacyjny BLISKO aktywizujący nowe środowiska i lokalne społeczności, ogólnokrajową kampanię na rzecz czytelnictwa, wdrożenie i utrzymanie jednego systemu łączącego katalogi prawie 146 bibliotek, wsparcie projektowe służące lepszemu rozumieniu potrzeb i oczekiwań czytelników przez bibliotekarzy i podnoszeniu ich kompetencji oraz dofinansowanie zakupu książek dla placówek wychowania przedszkolnego.

Biblioteka jako „trzecie miejsce”

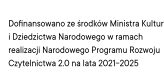
W Polsce działa ok. 2,5 tysiąca bibliotek publicznych, które wraz ze swoimi filiami tworzą sieć prawie 8 tysięcy instytucji kultury znajdujących się w naszym bezpośrednim sąsiedztwie. Jednym z założeń NPRCz 2.0 jest budowanie pozycji bibliotek jako jednego z trzech najważniejszych miejsc, poza domem i pracą, w których ludzie uczą się i spotykają, rozwijają własne zainteresowania, ciekawie spędzają wolny czas.

Realizacja działań skierowanych do bibliotek publicznych odbywa się na kilku poziomach. Przede wszystkim to inwestycje w infrastrukturę bibliotek oraz imponujące dofinansowanie zakupów nowości wydawniczych do bibliotek (poszerzone o zdalny dostęp do publikacji). Warto podkreślić, że dzięki zakupom nowości książkowych przez biblioteki w ramach NPRCz 2.0, które odbywa się za pośrednictwem Biblioteki Narodowej i Ministerstwa Edukacji i Nauki, w latach 2021–2025 na rynek wydawniczy trafi ponad 500 mln zł (uwzględniając środki z budżetu państwa oraz szacowany wkład własny beneficjentów).

Bestsellery za darmo

Za poprawę oferty bibliotek publicznych odpowiada Biblioteka Narodowa. W minionym roku 2,3 tys. placówek otrzymało prawie 28,5 mln zł na zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych oraz budowę ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, która zakłada wdrożenie i utrzymanie jednego systemu łączącego katalogi prawie 146 bibliotek w celu ułatwienia dostępu do informacji o zbiorach polskich bibliotek użytkownikom z całego kraju. Dzięki dofinansowaniu z NPRCz 2.0 tylko w 2022 roku księgozbiory bibliotek publicznych wzbogaciły się o ponad 3,5 miliona książek.

NPRCz 2.0 obejmuje również zakup nowości wydawniczych i wyposażenia (mebli, sprzętu komputerowego, czytników kodów kreskowych, bibliotecznych programów komputerowych czy czytników ebooków) do placówek wychowania przedszkolnego, bibliotek szkolnych i pedagogicznych. Działania w tym zakresie realizuje Ministerstwo Edukacji i Nauki. W roku 2022 ze środków NPRCz 2.0 ministerstwo wsparło kwotą ok. 29,5 mln zł blisko 5500 podległych sobie bibliotek. Spotkania autorskie, rodzinne spotkania czytelnicze, zajęcia edukacyjne, konkursy, gry terenowe, a przede wszystkim zakup prawie 1,5 mln książek to najważniejsze efekty NPRCz 2.0 w sektorze edukacji i nauki w 2022 roku.

Nowoczesne i atrakcyjne centra kultury

Ważnym elementem Programu są inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych, dzięki którym obiekty i wyposażenie bibliotek dostosowywane są do współczesnych standardów. Szczególne wsparcie w programie otrzymują zabytkowe obiekty biblioteczne oraz biblioteki znajdujące się w złym stanie technicznym. W ramach „Infrastruktury bibliotek 2021–2025” 80 bibliotek w całej Polsce uzyskało dofinansowanie do modernizacji, rozbudowy, budowy i wyposażenia obiektów bibliotecznych w wysokości ponad 130 mln zł.

Biblioteka Biecz, fot. Szymon Gruchalski/Instytut Książki

BLISKO lokalnych bibliotek

Narodowe Centrum Kultury (NCK) realizuje konkurs dotacyjny dla bibliotek BLISKO, działania promujące czytelnictwo oraz odpowiada za monitoring i ewaluację NPRCz 2.0.

W ramach BLISKO (Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność) 5.5 mln zł rocznie przeznaczonych jest na rozwój bibliotek publicznych oraz dodatkowo 1 mln zł na szkolenia i budowanie współpracy. W BLISKO wzięło dotychczas udział prawie 100 bibliotek w całej Polsce. Około 900 bibliotek zostało zaproszonych do szkoleń podnoszących kompetencje bibliotekarzy. W partnerstwa lokalne zaangażowało się ponad 1200 instytucji i organizacji. Zorganizowano przeszło 700 wydarzeń edukacyjnych i kulturalnych.

Na potrzeby komunikacji NPRCz 2.0 został stworzony specjalny serwis internetowy <https://nprcz.pl/>, w którym można znaleźć podpowiedzi, jakie lektury podsuwać dzieciom, ciekawostki literackie oraz materiały dla nauczycieli i bibliotekarzy, w tym scenariusze lekcji.

W ramach kampanii społeczno-informacyjnej programu NPRCz 2.0 powstały m.in. spoty promujące czytanie i biblioteki, kilkuodcinkowy animowany miniserial o molach książkowych z udziałem znanych ze świata kultury, sportu i mediów osobowości, które użyczyły głosów animowanym postaciom oraz wyprodukowany przez NCK i TVP Kultura cykl reportaży „Eureka Biblioteka!” prezentujący nowoczesne biblioteki publiczne – beneficjentów NPRCz 2.0. Filmy pokazują biblioteki jako prawdziwe „trzecie miejsca”, integrujące i aktywizujące lokalne społeczności poprzez warsztaty, wystawy, a nawet własne koncerty i muzea. Jakie atrakcje kryją się w bibliotekach można sprawdzić skanując poniższy QR kod, który odsyła do strony VOD TVP. Zapraszamy też do Radia Dla Ciebie, gdzie w każdy piątek o godz. 13.05 w audycji *Czytaj z nami* rozmawiamy o wspieraniu czytelnictwa.

Stulecie Józefa Hena

Warszawiak z krwi i kości

Józef Hen – który jesienią tego roku świętować będzie jubileusz setnych urodzin – to nie tylko najstarszy polski pisarz, ale także najbardziej twórczy. To on współtworzył – obok takich autorów, jak Jarosław Iwaszkiewicz, Jerzy Andrzejewski, Teodor Parnicki, Stanisław Dygat czy Tadeusz Konwicki – styl oraz siłę polskiej prozy po II wojnie światowej.

Autor *Prawa i pięści* oraz *Mojego przyjaciela króla* jest powieściopisarzem i nowelistą, ale także reporterem i eseistą. Nie sposób przy tym nie dodać, że wielkim uznaniem cieszą się jego ogłaszane już w XXI wieku dzienniki. Urodzony w Warszawie jest warszawiakiem, jak to się mówi, z krwi i kości. Wszędzie go pełno. Można go spotkać w Domu Literatury i w Klubie Księgarza, bowiem z wielką energią uczestniczy w życiu środowiska literackiego jako niegdyś członek Związku Literatów Polskich, potem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, ale także Polskiego PEN Clubu i Stowarzyszenia Autorów ZAiKS. Co dla niego charakterystyczne, dbał nie tylko o recepcję własnej twórczości, lecz także uważnie przyglądał się temu, co piszą inni, już to jego rówieśnicy, już to młodszy od niego o jedno, dwa czy nawet trzy pokolenia.

Wojnę przeżył na Wschodzie, w Doniecku, Taszkencie i Samarkandzie, był żołnierzem stworzonego na terenie ZSRR Wojska Polskiego. Wtedy zaczął publikować na łamach „Głosu Żołnierza”, przede wszystkim teksty humorystyczne, cieszące się wśród czytelników ogromną popularnością. Józef Hen słynie zresztą do dzisiaj z wielkiego poczucia humoru. Inna sprawa, że gdy zabierał i zabiera głos w sprawach publicznych, mówi jasno, prosto, precyzyjnie, z wielką powagą. Otaczając go i nas rzeczywistość, zmieniającą się obyczajowo, społecznie i politycznie, opisuje z punktu widzenia człowieka odpowiedzialnego, posługującego się potężną wiedzą i błyskotliwą inteligencją. Cóż, poczynając od powieści *Druga linia* z 1951 roku pisarz poddawał analizie to, co dla nas Polaków było i jest najważniejsze: wojenne tragedie i powojenne traumy, a przecież także społeczne nadzieje oraz ideowe konflikty. Nie ma w tym przypadku, że jego twórczością zainteresowali się filmowcy. Kazimierz Kutz sfilmował *Krzyż Walecznych* i *Nikt nie woła*, Jerzy Hoffman *Prawo i pięść*, Witold Lesiewicz *Kwiecień*, Janusz Morgenstern *Dwa żebra Adama*.

Ma w swoim dorobku powieści współczesne, a równocześnie z sukcesem uprawia powieść historyczną: *Płomień na Podhalu* o Koscie Napierskim, *Królewskie sny* o Władysławie Jagielle, cykl *Przeciw diablom i infamisom*, wreszcie *Crimen*, na podstawie którego Laco Adamik zrealizował serial telewizyjny. A przecież ważną część tego dorobku stanowią książki reporterskie, jak *Ziemia dobrej nowiny* czy *Skromny chłopiec w haremie*, zbiory felietonów sportowych jak *Notatnik zapaleńca*, sztuki teatralne jak *Siatka na motyle* czy *Twarz pokerzysty*, a także diariusze *Dziennik na nowy wiek* i *Dziennika ciągnący dalszy*. I co nad wyraz istotne, ze znakomitym odbiorem spotkały się utrzymane w poetyce eseistycznej książki biograficzne Józefa Hena, takie jak *Ja, Michał z Montaigne* oraz *Błazen – wielki mąż o Tadeuszu Boyu-Żeleńskim*. O powieści o królu Stanisławie Auguste *Mój przyjaciel król* już nie wspominając.

Pochodzący z żydowskiej rodziny pisarz opisał jak nikt świat przedwojennej Warszawy, świat przenikających się kultur, wreszcie dramatyczne losy polskich Żydów w czasie Holocaustu. Jego wspomnieniowe narracje *Nie boję się bezsennych nocy* czy *Nowolipie* były czytane przez nas z taką samą namiętnością, z jaką czytaliśmy jego, ogłoszone ostatnimi laty, tomy publicystycznych zapisów *Ja, deprawator* oraz *Bez strachu*, w których z wielką pasją rozprawia się z tym, co dzieje się z nami Polakami, w nas i wokół nas: czy to w Polsce, czy to w Europie.

Od lat Józef Hen współpracuje z Biblioteką Narodową. Dzięki wspaniałomyślności pisarza manuskrypty wielu jego utworów przechowywane są w Zakładzie Rękopisów, zaś wybrane książki dostępne w formie pdf na stronie www.polona.pl.

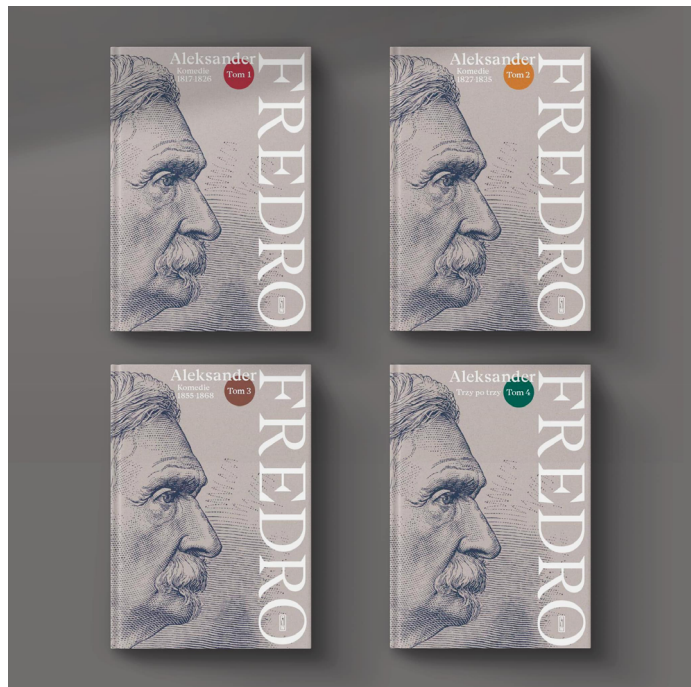
Wybitnemu Pisarzowi i zarazem Wybitnemu Warszawiakowi życzymy jak najwięcej zdrowia, ale także radości i spokoju. Panie Józefie, 200 lat!!!

Janusz Drzewucki

Cztery razy Fredro

Aleksander Fredro 2023 – nowa edycja *Dzieł wybranych*
Państwowy Instytut Wydawniczy

W Roku Fredry, upamiętniającym najwybitniejszego polskiego komediopisarza, Państwowy Instytut Wydawniczy przygotował specjalną edycję jego dzieł, na którą złożyły się trzy tomy komedii (19 utworów!) w wyborze Anny Kuligowskiej-Korzeniewskiej: „debiutancki”, obejmujący utwory z lat 1817–1826 (m.in. *Pan Geldhab*, *Damy i huzary*), „lekturowy” z komediami z lat 1827–1835 (m.in. *Śluby panińskie*, *Zemsta*) oraz „szufladowy”, z utworami napisanymi po złamaniu pióra, czyli w latach 1855–1868 (m.in. *Wielki człowiek do małych interesów*, *Świeczka zgaśła*). Komедie uzupełnia tom wspomnień *Trzy po trzy*, w którym pisarz wraca pamięcią do czasów, kiedy był adiutantem Napoleona.

Nowy, czterotomowy wybór utworów komediopisarza jest pierwszym wydaniem popularyzatorskim, zawierającym niewidziane od przeszło 60 lat w książkach Fredry przypisy, posłowania wybitnych znawców tematu: Bohdana Korzeniewskiego i Kazimierza Wyki oraz esej biograficzny *Aleksander Fredro pro memoria*, z którego dowiemy się na przykład, że hrabia Aleksander miał epizod masoński.

Dodatkowo edycja została wzbogacona o odsyłające do telewizyjnych realizacji sztuk kody QR, które pozwolą przekonać się, że komedie Fredry na scenie nie tylko wciąż „żyją”, ale mają się dobrze. Kody odsyłają do jednej z najlepszych scen teatralnych – Teatru Telewizji TVP.

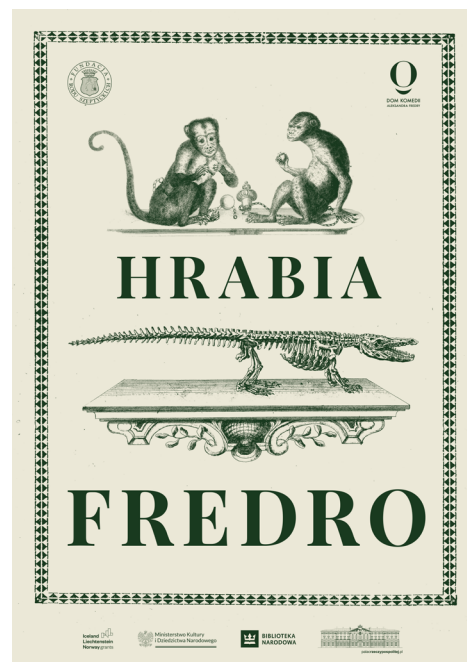
Dzięki nim możemy obejrzyć najlepsze adaptacje (m.in. Jana Świdorskiego, Olgi Lipińskiej, Jana Englerta czy Andrzeja Łapickiego) oraz niezapomniane aktorskie kreacje (m.in. Bronisław Pawlik, Andrzej Sewryn, Krzysztof Globisz). To też jedyna okazja, żeby na własne oczy przekonać się, kto był lepszym Papkinem: Wojciech Pokora, Jan Peszek czy Rafał Zawierucha.

Premiera **24 czerwca 2023**

Wystawa w czytelnich Biblioteki Narodowej

23.06–01.09

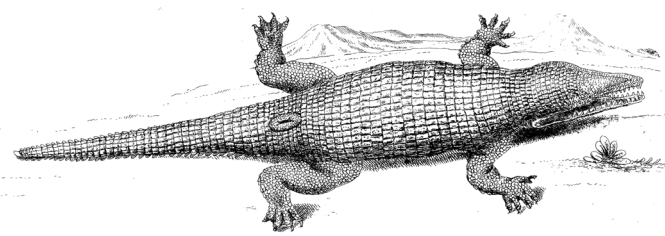

HRABIA FREDRO

W Roku Aleksandra Fredry z okazji 230. rocznicy urodzin wielkiego komediopisarza Biblioteka Narodowa, Dom Komедii Aleksandra Fredry oraz Fundacja Rodu Szeptyckich zapraszają na wystawę Hrabia Fredro.

To niepowtarzalna okazja, żeby zobaczyć nie tylko przechowywane w Bibliotece Narodowej rękopisy, grafiki, fotografie i dokumenty związane z Aleksandrem Fredrą, ale też osobiste pamiątki przechowywane przez rodzinę pisarza: medale, pieczęcie, a nawet jego własny fotel.

Dzięki wystawie będzie można zapoznać się z mniej znanymi obliczami autora *Zemsty*, który był nie tylko baczny i krytyczny obserwatorem społecznych i obyczajowych przemian trzech epok literackich, ale także doświadczonym napoleońskim żołnierzem, a wreszcie – wzorowym ojcem rodziny i gospodarzem.

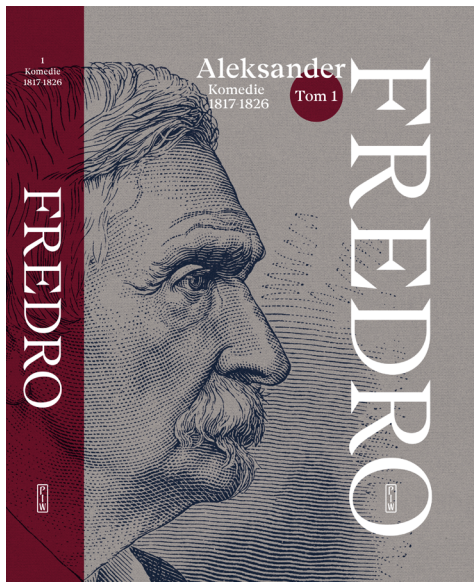
Teksty:
Jan Bończa-Szabłowski

Opracowanie graficzne:
Hanna Dudkowiak

Zapraszamy od piątku 23 czerwca do końca sierpnia 2023 roku w godzinach otwarcia czytelń.

Biblioteka Narodowa
al. Niepodległości 213 (wejście A), Warszawa
www.bn.org.pl

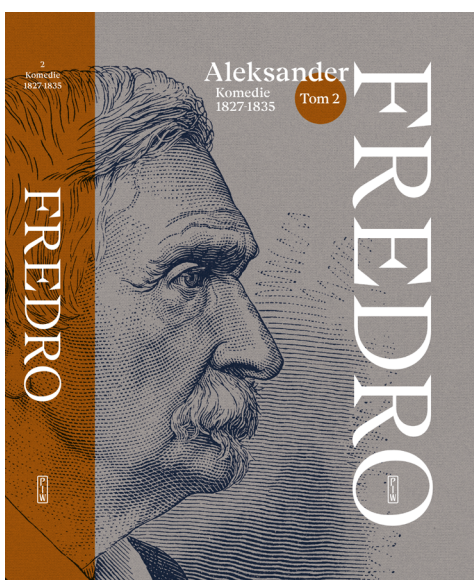

Komedie t. 1, 1817–1826

Pan Geldhab, Mąż i żona, Nowy Don Kiszot, czyli Sto szaleństw, Cudzoziemczyni, Damy i huzary, Odludki i poeta

„[Komedie] z rzędu wyższej komiki, napisana ze znajomością wielkiego świata i błędów, tak zwanych dobrego tonu. [...] Dopóki tylko smak dobry panować będzie, sztuka ta zawsze podobać się musi. Trudno zaiste, z czterech tylko osób złożoną, dowcipniejszą napisać trzyaktową sztukę, gdzie każda scena byłaby interesującą, każdy wiersz tak piękny”.

[z recenzji *Męża i żony* za: „Rozmaitości” (Lwów) 1824, nr 8]

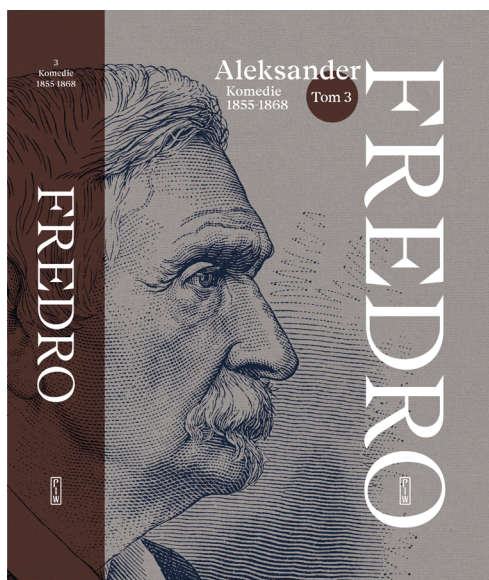

Komedie t. 2, 1827–1835

Pan Jowialski, Śluby panięskie, Dylizans, Zemsta, Dożywocie

„Pan Fredro jak wszędzie w charakterach jest nowy i mocny, tak i tu rozwinął ją bardzo trafnie i – że tak rzeknę – oparł na historycznych podaniach zwyczajów naszych ojców w początkach drugiej połowy zeszłego wieku. [...] Cała sztuka ma wiele scen wzorowych, wiele dowcipu, ale szczególnie akt IV jest pełen najzabawniejszych scen”.

[z recenzji *Zemsty* za: „Kurier Warszawski” 1834, nr 64]

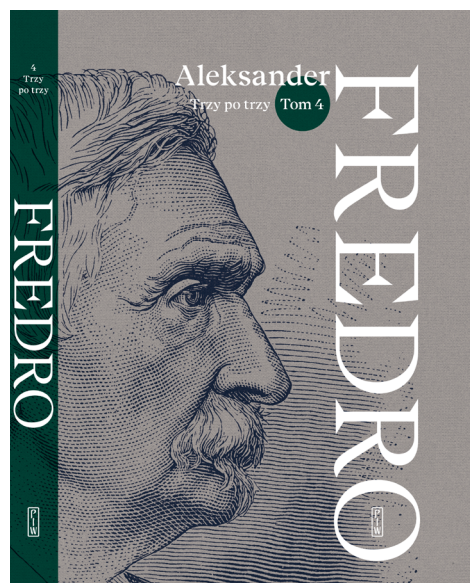

Komedie t. 3, 1855–1868

Wychowanka, Rewolwer, Świeczka zgąsta, Teraz, Wielki człowiek do małych interesów, Ostatnia wola, Lita et compaignie, Z Przemysła do Przeszowy

„Połączenie żywiołu tragicznego z komizmem, tworzące komedię serio, poczytać tu należy za największą zaletę; scen pełnych życia i komizmu tam nie brak, owszem humor Fredry ten sam jak dawniej: zawsze wykwintny i czystej wody, dowcip oryginalny i doskonały [...], do czego dochodził jeszcze wiersz piękny i gładki”.

[z recenzji *Wychowanki* za: „Czas” (Kraków) 1877, nr 233]

Trzy po trzy t. 4

„Ośmnastego lutego roku 1814 jechał na białym koniu człowiek średniego wieku, nieco otyły, w sieraczkowym surducie pod szyję zapiętym, w kapeluszu stósowanym bez żadnego znaku prócz małej trójkolorowej kokardy. Za nim w niejakiej odległości drugi, znacznie młodszy, także w surducie, ale ciemnozielonym, także w kapeluszu bez znaków, także zgarbiony równie jak pierwszy, a może i lepiej – siedział na dereszowatym koniu. Koń biały, krwi orientalnej, był niewielki, niepokaźny, ale dzielny. Deresz zaś był... dereszowaty, trudno co o nim więcej powiedzieć: niewstrzymywany ani sławą przodków, ani swoim własnym usposobieniem, potykał się często na drodze, którą mu los codziennie wyznaczał. Pierwszym z tych jeźdźców był Napoleon, drugim byłem ja [...]”.

IMIENINY JANA KOCHANOW- SKIEGO

- kiermasz książek
- ★ scena zielona
- ★ scena żółta
- ★ scena niebieska
- restauracje i kawiarnie
- ✕ strefa warsztatowa I
- ✕ strefa warsztatowa II
- ✕ strefa Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 z wymianą książek
- ✕ Dom Komedii Aleksandra Fredry
- ✕ gra terenowa – rejestracja
- ✕ W dziurach i szczelinach – spacer przyrodniczy
- ✕ Wokół patacu i po ogrodzie – oprowadzanie
- i punkty informacyjne
- T toalety

WYDAWNICTWA I INNI

13 Albus	57 Słowa na Wybiegu
60 Antykwarjat Piotruś Pan	48 Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak”
32 Antykwarjat Książka dla Każdego	2 Stolica Dobrych Historii
47 ArtRage	36 Stowarzyszenie Pisarzy Polskich
24 Babaryba	30 SW „Czytelnik”
43 Bęc Zmiana	13 Tako
54 Biblioteka Narodowa	27 TASHKA
53 Buchmann	45 Teologia Polityczna
13 Buka	46 Terra Librorum
29 Claroscuro	37 timof comics
18 Convivo	13 Tu się czyta
61 Czuły Barbarzyńca Press	53 W.A.B.
58 Dom Spotkań z Historią	12 Widnokrąg
42 Dowody	9 Wilga
13 Druganoga	9 Wydawnictwo Agora
62 EZOP & WYSZUKANE	34 Wydawnictwo Akademickie Sedno
13 Format	63 Wydawnictwo Amaltea
1 Fundacja Animacja	50 Wydawnictwo Czarne
64 Fundacja Centrum Architektury	57 Wydawnictwo Części Proste
8 Fundacja Duży Format	19 Wydawnictwo Debit
53 Grupa Wydawnicza Foksal	22 Wydawnictwo Dwie Siostry
16 Hokus-Pokus	16 Wydawnictwo Frajda
3 JanKa	40 Wydawnictwo Iskry
21 Kosmos dla Dziewczynek	23 Wydawnictwo Jagoda
46 krainaksiazek.pl	55 Wydawnictwo Literackie
5 Krytyka Polityczna	10 Wydawnictwo Literackie Białe Pióro
46 Książkowe Klimaty	11 Wydawnictwo Literówka
19 Księgarnia Korekty	44 Wydawnictwo Marpress
49 kultura gniewu	31 Wydawnictwo MG
15 Mamanía	51 Wydawnictwo Mięta
35 motyleksiazkowe.pl	7 Wydawnictwo Naukowe UKSW
26 MUCHOMOR	19 Wydawnictwo Nonstopcomics
39 Narodowe Centrum Kultury	59 Wydawnictwo Państw Buriat
13 Nieśpieszne	56 Wydawnictwo Pauza
33 Nisza	15 Wydawnictwo Relacja
4 Państwowy Instytut Wydawniczy	41 Wydawnictwo Sieć
38 Pewne Wydawnictwo	19 Wydawnictwo Sonia Draga
25 Polarny Lis	36 Wydawnictwo TB
14 Polska Sekcja IBBY	17 Wytwórnia
28 Poławiacze Pereł	20 Zakamarki
52 SILVER oficyna wydawnicza	6 Żydowski Instytut Historyczny

AUTORZY

22 14:00 Jacek Ambrożewski	18 16:00 Piotr Mitzner
3 16:00 Joanna Bartoń	22 12:00 Daniel Mizeliński
51 11:00 Jakub Bączkowski	8 11:00 Jacek Mroczek
36 11:00 Anna Bernat	18 12:00 Zuzanna Mrozikowa
61 12:00 Małgorzata J. Berwid	36 13:00 Piotr Müldner-Nieckowski
36 11:00 Krzysztof Beśka	30 16:00 Anna Musiałówna
10 11:00 Mira Białkowska	61 11:00 Krzysztof Najder
4 14:30 Krzysztof Bielecki	64 11:00 Kinga Nettmann-Multanowska
10 12:00 Dorota Bocian	10 15:00 Agnieszka Niezgoda
6 15:00 Wojciech Brojer	49 12:00 Piotr Nowacki
38 12:00 Magdalena Brzezińska	2 14:00 Ewa Nowak
10 17:00 Elżbieta Ceglarek	1 12:00 Przemysław Olszewski
54 12:15 Wojciech Chmielewski	34 16:00 Agnieszka Papieska
34 15:00 Ewa Cieślak	34 16:00 Robert Papieski
53 15:00 Anna Cyklińska	52 17:00 Alicja Patey-Granowska
23 11:00 Jolanta Czarnecka	36 13:00 Małgorzata Karolina Piekarska
38 14:00 Aleksandra Dańczyszyn	4 15:00 Anna Piwkowska
55 13:00 Krzysztof Domaradzki	34 13:00 Joanna Pomorska
52 11:30 Agnieszka Dydyć	37 11:00 Anna Poszepczyńska
59 14:30 Dorota Filipiak	51 15:15 Jagna Rolska
18 14:00 Ewa Frączek	53 16:00 Zyta Rudzka
53 13:00 Anna Fryczkowska	8 12:00 Iwona Rusek
1 16:00 Roman Gajewski	5 15:00 Przemysław Sadura
51 14:15 Jacek Galiński	4 15:30 Karol Samsel
36 17:00 Sylwia Gibaszek	18 13:00 Renata Sentas
37 15:00 Ernesto Gonzales	5 15:00 Sławomir Sierakowski
10 11:00 Karolina Gurazda-Grabarczyk	49 13:00 Rafał Skarżycki
31 13:00 Józef Hen	30 13:00 Rafał Skąpski
55 14:00 Maciej Hen	6 12:00 Piotr Słodkowski
3 12:30 Olesia Ivchenko	22 14:00 Piotr Socha
30 12:00 Tomasz Jastrun	10 13:00 Elżbieta Stępień
34 12:00 Marek Jeziorski	3 13:30 Urszula Stokłosa
36 14:00 Anna Kalinowska	36 14:00 Małgorzata Strękowska-Zaremba
19 16:00 Grzegorz Kapła	36 15:00 Jan Strękowski
53 14:00 Maria Karpińska	59 16:30 Mateusz Styrczula
10 11:00 Agnieszka Kazała	36 15:00 Barbara Surowska
4 16:00 Cezary K. Kęder	18 15:00 Leszek Szaruga
36 12:00 Jerzy Kędziorski	33 12:00 Ewa Szawul
4 15:00 Jan Maria Kłoczowski	18 17:30 Andrzej Szpindler
52 15:00 Edyta Kochlewska	2 15:30 Ewa Sztompke
61 13:30 Michał Komar	10 11:00 Iwona Szul
21 13:00 Marta Kopyt	51 16:15 Anna Szumacher
59 17:30 Wojciech Koronkiewicz	8 14:00 Marta Szumna-Mitek
6 15:00 Bohdan Kos	21 16:00 Sylwia Szwed
61 14:00 Andrzej Kotański	36 12:00 Bartłomiej Świdzki
22 12:00 Klaudia Kozłowska	49 14:00 Jacek Świdziński
38 13:00 Łukasz Kucharczyk	61 15:00 Ewa Telega
2 12:30 Marcin Rafał Kudłacik	37 14:00 Jakub Topor
51 13:15 Agnieszka Kulbat	37 12:00 Przemysław Truciński
49 13:00 Tomasz Leśniak	33 16:00 Tomasz Tyczyński
4 17:30 Antoni Libera	40 13:15 Mariusz Urbanek
16 11:00 Marta Lipczyńska-Gil	50 12:00 Alicja Urbanik-Kopeć
41 14:00 Renata Lis	16 17:00 Kasia Walentynowicz
30 14:00 Cezary Łazarewicz	61 12:00 Józef Wancer
40 14:00 Tomasz Łubiński	49 13:00 Wojtek Wawszczyk
8 13:00 Weronika Machała	23 11:00 Alicja Wejner
61 15:00 Ewa Markowska-Radziwiłowicz	34 14:00 Barbara Wizimirska
18 11:00 Anna Matysiak	33 17:00 Rafał Wojsiński
10 17:00 Janusz Mazur	62 13:00 Maciej Wojtyszko
53 12:00 Marcin Meller	36 11:00 Olga Wójcik
33 13:00 Andrzej Mencwel	18 11:00 Karola Zielińska
51 11:00 Katarzyna Berenika Miszczuk	34 17:00 Beata Zybała

GASTRONOMIA

Winnica Terra	A
Ale Sezon	B
GROOLE	C
Nancy Lee	D
Jaskółka	E
Melody	F